

Foto: Mikkel Stokke

HANDLINGSPLAN

VED BAROTRAUMER

Denne handlingsplanen er generell og inneholder det mest vesentlige. Alle typer aktiviteter vil imidlertid bli påvirket av de variable faktorene som til enhver tid er gjeldende, for eksempel mennesker, været og de øvrige omgivelsene. Dette fører til økt kompleksitet og handlingsbehov. Dette bør de som leder handling ved hendelse, for eksempel dykkeleder, reflektere over og tilpasse handlingsbehovet deretter.

Revidert 04.2024

Hva er barotraumer og hvordan oppstår de

Når det omliggende atmosfæriske trykket blir forskjellig fra trykket inne i kroppens hulrom, for eksempel lunger, bihuler og mellomrøre, forandrer gassen i kroppens hulrom volum, og det oppstår et utligningsbehov mellom omgivelsene og kroppens hulrom. Hvis vi ikke klarer å utligne forskjellen i trykket, kan det oppstå trykkskader (barotraumer).

De ulike typene trykkskader kan være komplekse, og ha liknende symptomer og behandling. Vi har derfor valgt å korte ned innholdet i denne handlingsplanen til å bestå av en generell oversikt over de viktigste momentene, fremfor å lage en detaljert oversikt som kan skape forvirring i en hektisk situasjon.

De vanligste formene for barotraumer:

- Undertrykk i maske
- Undertrykk i drakt
- Bristet trommehinne
- Trykkskader i mellomøret
- Brist av lungenes gassblærer (lungebrist)
- Undertrykk i lungene ved tung innånding (lungeødem)
- Sterkt komprimerte lunger (lungesqueeze)
- Gass rundt lungene som får lungene til å kollapse (pneumothorax)
- Gassbobler som er kommet over i sirkulasjonen, vevet eller beinmargen (gassemboli)
- Under og eller overtrykk i tann
- Overtrykk i tarm

Hvordan forebygge trykkskader

Noen generelle råd som kan bidra til å unngå barotraumer:

- Unngå å holde pusten under dykket, pust normalt hele tiden
- Unngå nedkjøling under dykket
- Vær forsiktig og gi kroppen tid til å utligne hulrom uten å presse for hardt
- Vær hydrert før dykket
- Dykk ikke med forkjølelse eller allergi
- Skyll gjennom nesen med saltvann før dykket
- Begrens inntaket av gassdannende matvarer før dykk

Symptomer

De vanligste og mest kjente symptomene ved barotraumer er:

Øreskader:

- Smerter eller ringing i øret
- Svimmelhet
- Synsforstyrrelser
- Nedsatt hørsel
- Øresus
- Dottfølelse

Bihuleskader:

- Smerter i panne og eller kjeve
- Blod og slim i nese og eller svelg

Over/undertrykk på utsiden eller innsiden av kroppen:

- Smerter i det aktuelle området

Lungeskader:

- Smerter eller trykk i brystet
- Hoste
- Pustevansker
- Hjertebank
- Blodskum
- Blålig hudfarge
- Sting i brystet
- Bevisstløshet

Gassemboli:

Lungeskader kan resultere i gassemboli som er at gass kommer over i sirkulasjonen venøst eller arterielt. Spesielt dersom gassbobler havner på den arterielle side kan symptomer fort bli veldig alvorlig.

- Svimmelhet
- Hodepine
- Syns og hørselsforstyrrelser

- Kraftnedsettelse i armer og bein

- Nedsatt følelse

- Prikkinger

Lammelser

- Uklarhet

- Bevisstløshet

- Død (sjelden)

Behandling

De ulike typene strykkskader kan gi liknende symptomer, og det kan derfor være utfordrende å stille riktig diagnose. Ta alle symptomer på alvor. Ved tegn på barotraumer anbefales det derfor å kontakte nødtelefon 113 og be om veiledning.

- Barotraume i mellomøret eller bihulene kan lindres med slimhinesvellende medisin

- Ved mistanke om lungespregning eller gassemboli, gi pasienten 100% oksygen så tidlig som mulig

- Ved gassemboli kan trykkammerbehandling også være nødvendig

